भवांश्च मन्यते साधु यत्कुरूणां महोदयं । तदेव विदुरोऽप्याह भीष्मो द्रोणश्च मां मुने ।
यदि त्वहमनुग्राह्यः कौरव्येषु दया यदि । अनुशाधि दुरात्मानं पुत्रं दुर्य्योधनं मम ।
॥ व्यासउवाच ॥ अयमायाति वै राजन् मैत्रेयो भगवानृषिः । अन्विष्य पाण्डवान् भ्रातॄनिहेत्यस्मद्दिदृक्षया ।
एष दुर्य्योधनं पुत्रं तव राजन् महानृषिः । अनुशास्ता यथान्यायं शमायास्य कुलस्य च । १५०
ब्रूयाद्यदेष कौरव्य तत्कार्य्यमविशङ्कया । अक्रियायान्तु कार्य्यस्य पुत्रं ते शप्स्यते रुषा ।
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ एवमुक्त्वा ययौ व्यासो मैत्रेयः प्रत्यदृश्यत । पूजया प्रतिजग्राह सपुत्रस्तं नराधिपः ।
अर्घाद्याभिः क्रियाभिर्व्वै विश्रान्तं मुनिसत्तमं । प्रश्रयेणाब्रवीद्राजा धृतराष्ट्रोऽम्बिकासुतः ।
सुखेनागमनं कच्चिद्भगवन् कुरुजाङ्गलात् । कच्चित् कुशलिनो वीरा भ्रातरः पञ्च पाण्डवाः ।
समये स्थातुमिच्छन्ति कच्चिच्च भरतर्षभाः । कच्चित् कुरूणां सौभ्रात्रमव्युच्छिन्नं भविष्यति । १५५
॥ मैत्रेय उवाच ॥ तीर्थयात्रामनुक्रामन् प्राप्तोऽस्मि कुरुजाङ्गलान् । यदृच्छया धर्म्मराजं दृष्टवान् काम्यके वने ।
तं जटाजिनसंवीतं तपोवननिवासिनं । समाजग्मुर्म्महात्मानं द्रष्टुं मुनिगणाः प्रभो ।
तत्राश्रौषं महाराज पुत्राणां तव विभ्रमं । अनयं द्यूतरूपेण महाभयमुपस्थितं ।
ततोऽहं त्वामनुप्राप्तः कौरवाणामवेक्षया । सदा ह्यभ्यधिकः स्नेहः प्रीतिश्च त्वयि मे प्रभो ।
नैतदौपयिकं राजंस्त्वयि भीष्मे च जीवति । यदन्योऽन्येन ते पुत्रा विरोध्यन्ते कथञ्चन । १६०
मेढीभूतः स्वयं राजन्विग्रहप्रग्रहे भवान् । किमर्थमनयं घोरमुत्पद्यन्तमुपेक्षसे ।
दस्यूनामिव यद्वृत्तं सभायां कुरुनन्दन । तेन न भ्राजसे राजंस्तापसानां समागमे ।
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ ततो व्यावृत्य राजानं दुर्य्योधनममर्षणं । उवाच श्लक्ष्णया वाचा मैत्रेयो भगवानृषिः ।
॥ मैत्रेय उवाच ॥ दुर्य्योधन महाबाहो निबोध वदताम्बर । वचनं मे महाभाग ब्रुवतो यद्धितं तव ।
मा द्रुहः पाण्डवान्राजन् कुरुष्व प्रियमात्मनः । पाण्डवानां कुरूणाञ्च लोकस्य च नरर्षभ । १६५
ते हि सर्व्वे नरव्याघ्राः शूरा विक्रान्तयोधिनः । सर्व्वे नागायुतप्राणा वज्रसंहनना दृढाः ।
सत्यव्रतधराः सर्व्वे सर्व्वे पुरुषमानिनः । हन्तारो देवशत्रूणां रक्षसां कामरूपिणां ।
हिडिम्बबकमुख्यानां किर्म्मीरस्य च रक्षसः । इतः प्रद्रवतां रात्रौ यः स तेषां महात्मनां ।
आवृत्य मार्गं रौद्रात्मा तस्थौ गिरिरिवाचलः । तं भीमः समरश्लाघी बलेन बलिनाम्बरः ।
जघान पशुमारेण व्याघ्रः क्षुद्रमृगं यथा । पश्य दिग्विजये राजन् यथा भीमेन पातितः । १७०
जरासन्धो महेष्वासो नागायुतबलो युधि । सम्बन्धी वासुदेवस्य श्यालाः सर्व्वे च पार्षताः ।
कस्तान् युधि समासीत जरामरणवान्नरः । तस्य ते शम एवास्तु पाण्डवैर्भरतर्षभ ।
कुरु मे वचनं राजन् मा मन्युवशमन्वगाः ॥ वैशम्पायन उवाच ॥ एवन्तु ब्रुवतस्तस्य मैत्रेयस्य विशाम्पते ।
ऊरुं गजकराकारं करेणाभिजघान सः । दुर्य्योधनः स्मितं कृत्वा चरणेनोल्लिखन्महीं ।
न किञ्चिदुक्त्वा दुर्म्मेधास्तस्थौ किञ्चिदवाङ्मुखः । तमशुश्रूषमाणन्तु विलिखन्तं वसुन्धरां । १७५
दृष्ट्वा दुर्य्योधनं राजन्मैत्रेयं कोप आविशत् । स कोपवशमापन्नो मैत्रेयो मुनिसत्तमः ।